

Arnošt Lustig

český spisovatel

* 21. 12. 1926 Praha, + 26. 2. 2011 Praha

Dílo A. Lustiga, jež patří k tomu nejcennějšímu, co v moderní české próze vzniklo, je silně zasaženo zážitkem nacistických koncentračních táborů, v nichž poznal nejhlubší ponížení a poklesnutí člověka a zároveň protrpěnou víru v jeho nepokořitelnost. Tuto zkušenost uplatnil především v prózách odehrávajících se bezprostředně v likvidačních táborech a ghettech a také v dílech zkoumajících "mírové" osudy lidí poznamenaných válkou.

Lustig byl do Terezína z rasových důvodů poslán roku 1942, poznal Osvětim i Buchenwald. V březnu 1945 uprchl z transportu smrti a až do osvobození se skrýval. Studoval pak na Vysoké škole politických a sociálních věd a přispíval do různých novin a časopisů. Roku 1948 odejel do Izraele jako zpravodaj Lidových novin v izraelsko-arabské válce. Poté pracoval v rozhlase, od roku 1958 v Mladém světě, byl scenáristou na Barrandově (scénář pro filmy Transport z ráje, Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou a další). Po srpnu 1968 odešel nejdřív do Jugoslávie, poté žil v Izraeli a nakonec se usadil v USA, kde vyučoval film a literaturu na Americké univerzitě ve Washingtonu. V roce 1995 zaskočil řadu svých čtenářů a přátel, když přijal místo šéfredaktora české mutace časopisu Playboy.

Hrůzy holocaustu, utrpení židovského národa a jeho tragický úděl jako paraboly údělu novodobého člověka vůbec zobrazoval Lustig hned od svých prvních povídkových souborů (Noc a naděje, 1958; Démanty noci, 1958; Ulice ztracených bratří, 1959). Tyto prózy se svou psychologickou analyticitou a mírou uměleckého zobecnění zařazují k vrcholům tzv. druhé vlny válečné prózy (patří sem i prózy J. Škvoreckého Zbabělci, L. Fukse Pan Theodor Mundstock či Jana Otčenáška Romeo, Julie a tma).

Prvního vrcholu své tvorby dosáhl Lustig v sevřené novele Dita Saxová (1962), jejíž hrdinkou je osiřelá židovská dívka, hluboce poraněná zážitky z koncentračního tábora a těžce hledající své místo a jistotu v poválečném světě. V novele Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou (1964) Lustig zobrazil výjimečnou postavu krásné Židovky, jež se jako biblická Judita proti Holofernovi vzbouřila na prahu smrti proti svým vrahům. Před jeho odchodem z Československa vyšly povídky Hořká vůně mandlí (1968) a o rok později román Miláček (většina nákladu byla ale zničena), odehrávající se během izraelsko-arabské války roku 1948. Román vyšel v Torontu roku 1973.

V zahraničí pokračoval Lustig v prohlubování svého základního námětu. Vydal román Nemilovaná. Z deníku sedmnáctileté Perly Sch. (Toronto 1979), v němž je hrdinkou dívka z Terezína, donucená se prostituovat, a v dlouhou dobu připravovaném románu Král promluvil, neřekl nic se vrátil k postavě Viliho Felda, jenž je hrdinou prózy Můj známý Vili Feld z roku 1961.

Zdroj: <http://www.libri.cz/databaze/kalendarium/>